

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

Полтава
2025

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 182-Н від 10 вересня 2025 року.

Організаційний комітет конференцій:

О. О. Нестуля, голова організаційного комітету, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ;
Л. Г. Войнаш, співголова організаційного комітету, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта», канд. екон. наук;
Н. С. Педченко, співголова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент директор Навчально-наукового інституту забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства ПУЕТ;
Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ПУЕТ;
Д. А. Фіслюк, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ;
А. В. Філіпповський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;
О. В. Чабан, голова Ради молодих вчених ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.
Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

**Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів XI Міжна-
НЗ4 родної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції**
(м. Полтава, 10 листопада 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. –
973 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ.
мовами.

ISBN 978-966-184-486-4

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг», «Економіка та міжнародні економічні відносини», «Комп'ютерні науки», «Кооперативна модель розвитку економіки в сучасних глобальних і безпекових викликах сьогодення», «Лідерство та особистісний розвиток», «Маркетинг», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Освітні науки», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Право», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування», «Торгівля», «Туризм та рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-486-4

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ МОЛОДІ В УКРАЇНІ: РЕАЛЬНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ

К. А. Ковальчук, спеціальність Менеджмент, група МЕН БА 6-31

*О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент; доцент кафедри фінансів та банківської справи – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Сучасні економічні умови, розвиток цифрових фінансів і трансформація ринку праці вимагають від молоді високого рівня фінансової грамотності та здатності ухвалювати раціональні економічні рішення. Водночас низький рівень фінансової освіченості (12,3 бали з 21) залишається суттєвим бар'єром для особистого добробуту молоді і для сталого розвитку національної економіки [1]. Це зумовлює необхідність формування цілісної системи підвищення фінансової культури в Україні.

Як підкреслюють С. Коваль та Ю. Мельничук, рівень фінансової грамотності громадян безпосередньо визначає їхню здатність раціонально розпоряджатися доходами, ефективно заощаджувати, обґрунтовано користуватися кредитними ресурсами, уникати фінансових ризиків і шахрайства, а також підтримувати особисту фінансову стабільність і підвищувати добробут [2]. У цьому контексті М. Безділь, М. Данилюк та М. Дмитришин підкреслюють, що підвищення рівня фінансової грамотності потребує цілісної системи освітніх і просвітницьких заходів, спрямованих на формування практичних навичок управління особистими фінансами, що є необхідною умовою адаптації молоді до сучасного фінансового середовища [3].

Важливим орієнтиром у розвитку фінансової культури в Україні стала «Стратегія підвищення фінансової грамотності в Україні до 2030 року», розроблена Національним банком України спільно з міжнародними партнерами [4]. Її метою є формування фінансово свідомого суспільства, здатного ефективно управляти особистими фінансами та приймати обґрунтовані економічні рішення. Стратегія передбачає інтеграцію фінансової освіти у освітні програми, розвиток цифрових освітніх платформ і підтримку молодіжних ініціатив. Особливу увагу приділено використанню сучасних каналів комунікації – соціальних мереж, відеоконтенту та інтерактивних курсів, що сприяють набуттю практичних навичок фінансової поведінки серед молоді.

Ефективне впровадження Стратегії потребує узгоджених дій держави, закладів освіти, фінансових установ і громадського сектору. Для досягнення реальних результатів важливо створювати умови для практичного застосування фінансових знань молоддю у повсякденному житті. У цьому контексті доцільно виокремити основні напрями, які забезпечують формування фінансової культури нового покоління (табл. 1).

Таблиця 1 – Основні напрями підвищення фінансової грамотності молоді в Україні

Напрямок	Зміст та інструменти реалізації	Очікуваний результат
Інтеграція фінансової освіти в освітній процес	Впровадження курсів з фінансової грамотності, факультативів, тренінгів і практичних занять	Формування базових фінансових знань і навичок планування особистого бюджету
Розвиток цифрових освітніх платформ	Запровадження онлайн-курсів, інтерактивних симуляторів, мобільних застосунків з фінансового навчання	Доступність фінансової освіти для широкої аудиторії, підвищення зацікавленості молоді
Підтримка молодіжних ініціатив і стартапів	Конкурси, гранти, програми менторства для молоді	Формування практичних навичок управління фінансами, стимулювання підприємницької активності
Інформаційно-просвітницькі кампанії	Проведення національних тижнів фінансової грамотності, соціальних проєктів; вебінарів, співпраця з медіа тощо	Підвищення обізнаності молоді про фінансові продукти, заощадження, кредити і безпеку
Співпраця держави, бізнесу та освітніх установ	Партнерські програми з банками, фінтех-компаніями, міжнародними організаціями для спільної реалізації освітніх проєктів	Системний підхід до розвитку фінансової культури, підвищення ефективності освітніх ініціатив
Розвиток фінансової поведінки через практику	Створення навчальних фінансових лабораторій, симуляцій банківських операцій, фінансових ігор	Закріплення теоретичних знань через практичну діяльність, формування відповідального ставлення до грошей

Джерело: узагальнено авторами за [1–5].

Отже, фінансова грамотність молоді є важливим чинником економічної стабільності та добробуту суспільства. Її підвищення можливе завдяки комплексному підходу, який поєднує формальну, неформальну та цифрову освіту, активну участь держави, бізнесу і освітніх установ. Формування фінансово відповідального покоління є необхідною умовою сталого розвитку України у майбутньому.

Список використаних інформаційних джерел

1. Фінансова грамотність в Україні: результати дослідження 2021 року. Київ : НБУ, 2021.
2. Коваль С., Мельничук Ю. Фінансова грамотність домогосподарств України: сучасний стан та перспективи підвищення. *Світ фінансів*. 2024. № 3. С. 40–52.
3. Безділь М., Данилюк М., Дмитришин М. Формування шляхів підвищення фінансової грамотності молоді. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-146>.
4. Стратегія підвищення фінансової грамотності в Україні до 2030 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBU_Strategy-Financial-Literacy.pdf?v=14.
5. Єгоричева С. Б., Гасій О. В. Сучасний механізм функціонування регіональної банківської системи : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2016. 217 с.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ УКРАЇНИ

Д. Б. Кривенко, спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, група ФБСС б-11

Ю. А. Глущенко, канд. екон. наук, доцент – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

Умови воєнного стану, запровадженого в Україні у зв'язку з повномасштабною агресією Росії, істотно вплинули на всі сфери державного управління, зокрема на виконання державного бюджету. В умовах збройного конфлікту зростають витрати на оборону, безпеку, гуманітарну допомогу та відновлення критичної інфраструктури, тоді як доходна частина бюджету зазнає суттєвого тиску через зниження економічної активності, руйнування підприємств і логістичних ланцюгів. Це створює низку проблемних аспектів у бюджетному процесі, які потребують наукового дослідження.